



Memorandum

Onderwerp	Koepelrapport tussenevaluatie KRW Ministerie IenW
Datum	20-12-2024
Documentnummer	UTSP-79587362-49726
Van	Has Bakker
Aan	Provinciale staten

Geachte leden van Provinciale Staten,

Op 20 december 2024 heeft de Ministerraad ingestemd met het Koepelrapport tussenevaluatie Kaderrichtlijn water (KRW) [Koepelrapport-tussenevaluatie-KRW](#) en dit rapport, vergezeld van een Kamerbrief [Kamerbrief-tussenevaluatie-KRW 20 december 2024](#), aangeboden aan de Tweede Kamer. Er is ook een [Persbericht IPO Koepelrapport tussenevaluatie KRW](#) verschenen.

Het Koepelrapport tussenevaluatie KRW geeft een landelijk beeld van de voortgang in Nederland van de implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water.

Het doel van het koepelrapport is om over een gedeelde feitelijke basis te beschikken voor afspraken tussen het Rijk en de stroomgebieden over de uitvoering van KRW-maatregelen uit SGBP3, de knelpunten in het KRW-doelbereik en de handelingsperspectieven om het doelbereik te verbeteren richting 2027.

Ik bied dit rapport ter informatie graag aan u aan.

Prognose doelbereik KRW

Op basis van deze tussenevaluatie is het niet realistisch te verwachten dat het doelbereik in 2027 significant hoger zal zijn dan het huidige doelbereik. Ook met een intensieve uitvoering van handelingsperspectieven zal volgens het rapport het effect van de maatregelen in deze periode niet of nauwelijks zichtbaar worden in de beoordeling in 2027. Dit heeft alles te maken met het begrip 'one out, all out'. Op basis hiervan krijgt geen enkel waterlichaam de status 'goede toestand' zolang niet is voldaan aan 100% van de parameters. In de KRW wordt gewerkt met in totaal meer dan 100.000 parameters. Op dit moment voldoen de waterlichamen aan 80% van de normen. De 20% van de parameters die niet voldoen maken dat geen enkel oppervlaktewaterlichaam in Nederland in de goede toestand verkeerd.

De druk op de waterkwaliteit van zowel oppervlaktewater als grondwater neemt naar verwachting ook na 2027 toe, onder andere door klimaatverandering. Het behoud en versterken van een gezond watersysteem is cruciaal voor een gezonde leefomgeving. Hoewel de termijn voor het bereiken van de KRW-doelen in 2027 verstrijkt, zal de inspanning voor het behoud en verbeteren van de waterkwaliteit en het watersysteem ook lang daarna nog aandacht en inzet vragen.

Voor het bereiken van de KRW-doelen in het oppervlaktewater wijst het koepelrapport op de volgende effectieve maatregelen: het verder in lijn brengen van normeringen voor nutriënten, gewasbeschermingsmiddelen en andere chemische stoffen met de KRW-vereisten. Daarop aansluitende maatregelen zijn onder andere de actualisering, specificering en aanscherping van vergunningen voor directe en indirecte lozingen en het versterken van toezicht en handhaving. Hiervoor dient ook een inspanning te worden gepleegd/verricht op het verbeteren van monitoring en bronanalyse. Het Koepelrapport doet geen voorstel voor de toepassingen van de 'gereedschapskoffer'. Dit zal in het eerste kwartaal van 2025 door Rijk en regio concreet worden uitgewerkt en in afspraken gevat.

Kamerbrief, standpunt Rijk

Het Koepelrapport is met een Kamerbrief vanuit het ministerie van IenW aangeboden aan de Tweede Kamer [Kamerbrief-tussenevaluatie-KRW 20 december 2024](#). Wij zullen deze brief bestuderen en daarbij letten op de impuls die het Rijk wil geven, de verantwoordelijkheden van de andere ministeries en de rol die het Rijk ziet in een impuls vanuit de provincies. Wij zullen u hierover informeren in de informatiesessie over de KRW die wordt gehouden op 12 maart en betrekken dit waar relevant bij onze provinciale impuls (zie hieronder). Het programma van de informatiesessie volgt begin 2025.

Hoe nu verder?

In het kader van de regie die het Rijk in 2023 naar zich toe heeft getrokken is ook een nieuw overlegorgaan opgericht, het Bestuurlijk overleg KRW (BO KRW). In voorjaar van 2024 is een advies uitgebracht over de Governance voor de KRW, waarbij onderscheid is gemaakt tussen de functionele lijn (stroomgebieden en het BO KRW) en de formele lijn (ministerie, provincie, waterschap en gemeenten). In deze beide lijnen zullen concrete afspraken worden gemaakt op basis van dit Koepelrapport.

Regionaal

Ook tussen provincies en waterschappen onderling zal intensiever worden gesproken over de uitvoering van de KRW. Deze aanbeveling over de formele lijn wordt nog uitgewerkt. Op dit moment zijn waterschappen bezig met eigen evaluaties om te bepalen welke opgave er nog ligt en welke maatregelen daarop kunnen worden ingezet. De waterschappen in de provincie hebben deze evaluaties in het eerste kwartaal van 2025 vastgesteld, waarna bijsturing volgt.

Landelijk

We zien dat het onmogelijk is om alle problemen op regionaal niveau met het beschikbare instrumentarium op te lossen. Het Rijk zal de eigen verantwoordelijkheid moeten invullen op het gebied van chemie, landelijk gebied, mest, gewasbeschermingsmiddelen en flankerend beleid. Het feit dat het huidige kabinet het stikstof- en landbouwbeleid een andere wending heeft gegeven, heeft grote invloed op de mogelijkheden die we als provincie hebben voor de transitie van het landelijk gebied. Het Rijk zal de verantwoordelijkheid voor nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen weer zelf invulling moeten geven nu de gebiedsgerichte en integrale aanpak van het NPLG en het Transitiefonds zijn weggefallen. Wij spreken de minister hierop aan. Door het Kabinet is inmiddels een nieuwe strategie gelanceerd voor een uitvoeringsgerichte gebiedsspecifieke aanpak van het landelijke gebied, [Kamerbrief bedrijfsgerichte-doelsturing](#). Hoewel deze nog een hoog abstractieniveau heeft, is wel duidelijk dat de aanpak nog verder moet worden uitgewerkt en dit nog veel tijd vraagt. De insteek wordt doelsturing en "De boer aan het roer". Voor 2027 is niet te verwachten dat deze aanpak voldoende feitelijke, meetbare verbetering van de waterkwaliteit zal opleveren.

Wat doen we als provincie?

Momenteel zijn we bezig om het Handelingsperspectief KRW van maart 2024 verder uit te werken tot een eigen provinciale impuls. We geven daarin aan welke aanvullende inzet van eigen instrumenten we gaan realiseren tot 2027. Aansluitend daarop gaan we in afstemming met waterschappen, gemeenten en andere partijen bepalen welke gezamenlijke inspanning nodig is om het doelbereik te verbeteren. We streven daarbij naar combinatie en samenhang van maatregelen en instrumenten om een zo optimaal mogelijk resultaat te bereiken. In de stroomgebieden wordt samen met andere overheden en organisaties gekeken naar harmonisatie, zodat er een bredere, navolgbare en transparante aanpak ontstaat. Ook met het Rijk willen we tot afspraken komen over rollen en verantwoordelijkheden en effectievere generieke maatregelen.

Als uitgangspunt hanteren we dat elke bestuurslaag zijn eigen verantwoordelijkheid serieus neemt en transparant is over belemmeringen. In de oplossingsrichtingen benoemen we afhankelijkheden en werken samen in de stroomgebieden en in de bestuurlijke verhoudingen met waterschappen en gemeenten. We willen gezamenlijk de belemmeringen wegnemen en samenhang creëren door het aaneenschakelen van verschillende interventies.

In de informatiesessie van 12 maart zullen wij u verder informeren over de resultaten en het proces, de tussenevaluatie en de evaluaties van de waterschappen.

In de eerste helft van april kunt u een Statenbrief verwachten met over de inzet van ons eigen instrumentarium en de concrete uitwerking van het Handelingsperspectief KRW uit maart 2024. De bespreking hiervan zou volgens de planning van uw commissie LWM op 18 juni kunnen plaatsvinden.